

Uchwała Nr XLII/290/2022
Rady Gminy Bliżyn
z dnia 29 grudnia 2022r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023-2025

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022 r. poz.559 z późn.zm.), art. 176 pkt 1 oraz art.179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2022 r. poz.447) uchwała się, co następuje:

- § 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023-2025, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bliżyn.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2023r.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Jacek Krzepkowski

Uzasadnienie

Ustawodawca w art. 176 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zobowiązał gminy do opracowania i realizacji gminnych programów wsparcia rodziny na okres 3 - letni. W celu opracowania programu przeprowadzona została szczegółowa diagnoza rodzin korzystających z różnych form pomocy społecznej. Po jej przeprowadzeniu określono cele szczegółowe programu oraz przewidywane efekty. Z realizacji programu wójt gminy zobowiązany jest corocznie składać radzie gminy sprawozdanie do 31 marca.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Jacek Krzepakowski

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2023-2025

1. WSTĘP

Program Wspierania Rodziny w Gminie Bliżyn na lata 2023 – 2025 stanowi realizację obowiązku nałożonego na gminy, zgodnie z wprowadzeniem ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2022, poz.447). Obowiązkiem gminy jest utworzenie i stały rozwój systemu wspierania rodziny poprzez:

- a) wzmocnienie roli i funkcji rodziny,
- b) rozwijanie umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny,
- c) podniesienie świadomości w planowaniu oraz funkcjonowaniu rodziny,
- d) wzmocnianie integracji rodziny, przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny, dążenie do reintegracji rodziny dzięki czemu zwiększa się szanse na pozostawienie dziecka w jego naturalnym środowisku, a więc w rodzinie dziecka, dzięki utrzymaniu lub przywróceniu zdolności rodziny do pełnienia swoich funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

Rodzina jest w życiu dziecka pierwszym i naturalnym środowiskiem wychowawczym. Stanowi podstawową formę opieki nad dzieckiem od jego urodzenia, aż do uzyskania przez nie samodzielności. To rodzina, a przede wszystkim rodzice i ich postępowanie kształtują określone wartości, postawy, przekonania, którymi w swoim życiu będą kierowały się dzieci. Proces wychowania stanowi podstawowy cel rodziny i jej pierwszorzędne zadanie. Poprzez rodzinę i interakcje, jakie w niej zachodzą dziecko poznaje, co jest w życiu ważne, wartościowe, godne szacunku i naśladowania, a także poznaje otaczający świat oraz prawa nim rządzące. To od rodziców dziecko uczy się odbierania świata, asymiluje ich poglądy, a co za tym idzie identyfikuje się z nimi. Rodzina, jako fundamentalne środowisko dziecka powinna dbać o wszechstronny rozwój psychiczny i osobisty dziecka oraz społeczny i fizyczny, zapewniać bezpieczeństwo i spokój w każdym aspekcie życia, dążyć do prawidłowego rozwoju moralnego i kulturowego. Współczesna rodzina narażona jest na wpływ wielu negatywnych oddziaływań zewnętrznych, które są przyczyną wielorakich przeobrażeń. Wraz z rozwojem cywilizacyjnym powstają lub przeobrażają się występujące już problemy. Główną

przyczyną występowania współczesnych problemów w rodzinie jest trudna sytuacja ekonomiczna, głównie w wyniku bezrobocia, niskich wynagrodzeń, wzrostu kosztów utrzymania i kształcenia. Współcześnie można zaobserwować również zwiększenie się liczby rodzin niepełnych, związków nieformalnych czy rodzin zrekonstruowanych, ale także wzrost liczby rozwodów. Wszystkie te czynniki wpływają destrukcyjnie na rozwój rodziny, a co za tym idzie na zapewnienie dzieciom prawidłowej opieki i wychowania. Dużym problemem rodziny jest występująca niepełnosprawność i trudności z tym związane.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest koncepcją zintegrowanych i zaplanowanych wytycznych podejmowanych działań w odniesieniu do mieszkańców gminy potrzebujących wsparcia w sytuacji kryzysu w rodzinie. W myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy m. in.:

1. Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji.
2. Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.
3. Finansowanie podnoszenia kwalifikacji asystentów rodziny.
4. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
5. Zatrudnianie asystentów rodziny i tworzenie możliwości podnoszenia ich kwalifikacji.
6. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo- terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
7. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
8. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;
9. Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych na szczeblu gminnym realizowane jest we współpracy ze środowiskiem lokalnym, policją, sądami, organizacjami społecznymi, placówkami oświatowymi, podmiotami opieki zdrowotnej, a także kościołami związkami wyznaniowymi. Wspieranie rodziny winno być prowadzone za zgodą rodziny oraz z jej aktywnym udziałem.

Może ono przybierać dwie formy:

- a) pracy z rodziną

b) pomocy w opiece i wychowaniu dziecka poprzez:

- konsultacja i poradnictwo specjalistyczne,
- terapia i mediacja,
- usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi specjalistyczne i opiekuńcze,
- pomoc prawna, szczególnie z zakresu prawa rodzinnego,
- organizowanie dla rodzin grup wsparcia lub grup samopomocowych.

W sytuacji, kiedy nie ma możliwości zapewnienia w rodzinie prawidłowej opieki i wychowania dziecka powiat zapewnia pieczę zastępczą w formie rodzinnej lub instytucjonalnej w myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W związku z tym do zadań gminy należy częściowe pokrycie kosztów związanych pobytem dziecka w pieczy zastępczej. Obowiązująca od dnia 1 stycznia 2012 r. ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyraźnie podzieliła kompetencje między samorząd gminny i powiatowy. Mając na uwadze wspomnianą ustawę praca z rodziną biologiczną należy do zadań własnych gmin, a organizacją pieczy zastępczej zajmuje się powiat. Aby lokalny system wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo -wychowawczych przynosił pożądane efekty należy położyć szczególny nacisk na profilaktykę oraz pracę z rodziną biologiczną. Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej powinno być ostatecznością, po wykorzystaniu przez gminę wszystkich możliwych form wsparcia rodziny naturalnej. Ustawa, o której mowa wprowadza więc nowe formy pomocy dziecku i rodzinie, które rozszerzyły i uzupełniły istniejący system realizowany na różnych poziomach samorządu terytorialnego. Do wykazu pracowników samorządowych zatrudnianych przez gminy i powiaty wprowadza funkcję asystenta rodziny, którego zadaniem jest nie tylko wsparcie rodziny w przewyciężaniu trudności związanych z opieką i wychowaniem małoletnich dzieci, ale również w codziennych sprawach. Asystent ma ułatwić rodzicom wypełnianie ról społecznych, aby doprowadzić do osiągnięcia podstawowej stabilizacji życiowej i nie dopuścić do umieszczania dzieci poza rodziną w placówkach lub rodzinach zastępczych. Jeśli dzieci znajdują się w pieczy zastępczej, rolą asystenta są działania na rzecz ich jak najszybszego powrotu do rodziny. Rola asystenta rodziny zaczyna się już na etapie profilaktyki, jego zadaniem jest całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami.

Działania podejmowane na rzecz rodziny polegają na:

- diagnozowaniu problemów rodziny poprzez zapoznanie się z dokumentacją dotyczącą rodziny — wywiad środowiskowy, kontrakt socjalny;

- określeniu wspólnie z rodziną, podstawowych problemów i potrzeb występujących w rodzinie;
- zmotywowaniu rodziny do współpracy i działań zmierzających do pokonania problemów;
- sporządzeniu planu pomocy rodzinie z uwzględnieniem metod bezpośredniej pracy z rodziną, zorganizowanie wsparcia środowiskowego poprzez zaproszenie do współpracy reprezentantów służb i instytucji,
- zaangażowaniu całej szeroko pojętej rodziny oraz podejmowaniu czynności związanych z realizacją zadań zawartych w planie, przy aktywnym udziale rodziny;
- pomocy w poprawie sytuacji rodziny, w szczególności pomocy w usunięciu czynników przeszkadzających w osobistym wychowywaniu dzieci (rozwiązywanie podstawowych problemów: socjalnych, psychologicznych, wychowawczych, pomocy w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, wspieraniu rodziny w uzyskaniu zatrudnienia i podniesieniu kwalifikacji zawodowych), wspieraniu rodziny w dążeniu do pokonania problemów, budowaniu i utrwalaniu w niej wiary we własne siły, a także pomoc w przezwyciężaniu problemów związanych z niepełnosprawnością.
- prowadzeniu poradnictwa i edukacji dla rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej, w tym w szczególności poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów oraz udzielaniu informacji na temat pomocy świadczonej przez właściwe instytucje rządowe, samorządowe, organizacje samorządowe i pozarządowe.
- współpracy z jednostkami administracji rządowej i samorządu terytorialnego, właściwymi instytucjami, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i specjalistami działającymi na rzecz dziecka i rodziny wymagających wsparcia w celu przeciwdziałania i ograniczania skutków negatywnych zjawisk społecznych: monitorowaniu i wspieraniu procesu zmian, wzmacnianiu i pokazywaniu rezultatów własnych osiągnięć, dalszym budowaniu aktywnej postawy klienta.

Asystent rodziny towarzyszy rodzicom we wprowadzeniu zmian w swoim myśleniu, zachowaniu oraz otoczeniu, koniecznych do tego, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i prawidłowemu rozwojowi dzieci. Działania asystenta i rodziny zmierzają do jej usamodzielnienia i pozostawienia dzieci w rodzinie.

Wdrażanie instytucji asystenta rozłożono w czasie: od 1 stycznia 2012 r. ich zatrudnianie było fakultatywne, a od 1 stycznia 2015 r. jest obowiązkowe. Przed wejściem w życie regulacji prawnych ustanawiających tę instytucję, większość zadań asystentów w zakresie wspierania rodziny wykonywali pracownicy socjalni.

Stanowisko asystenta rodziny funkcjonuje w gminie Bliżyn od lipca 2012 roku.

II. UWARUNKOWANIA PRAWNE PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ W RAMACH PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2022r., poz.447),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021 r. , poz. 2268 z póź.zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz.1249),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz.2050)
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. (Dz. U. z 2022 r. poz. 559)
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U.z 2021 r poz.1915)
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r. poz.1327.)
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz.1329)
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz.U z 2022 r. poz.615 z późn.zm.)
- Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów(Dz.U z 2022 r. Poz.1205.)
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bliżyn na lata 2016-2022 przyjęta Uchwałą Nr XII/85/2016 r. Rady Gminy z dnia 29 lutego 2016 r.
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2024 przyjęty Uchwałą Nr XXIX/213/2021 Rady Gminy w Bliżynie z dnia 21 grudnia 2021 r.

III. DIAGNOZA ŚRODOWISKA LOKALNEGO

Gmina Bliżyn położona jest w północnej części województwa świętokrzyskiego, należy do powiatu skarżyskiego.

Gmina Bliżyn graniczy z:

- województwem mazowieckim od północy (i położonymi w nim gminami Chlewiska i Szydłowiec),
- powiatem koneckim od zachodu (i położoną w nim gminą Stąporków),
- powiatem kieleckim (i położoną w nim gminą Zagnańsk),

- gminą Łączna od południowego — zachodu, Suchedniów i Skarżysko — Kamienna od wschodu.

Gmina Bliżyn zajmuje powierzchnię 141 km kwadratowych z czego ok. 70% zajmują lasy. Administracyjnie podzielona jest na 24 sołectwa: Bliżyn, Brzeście, Bugaj, Drożdżów, Gilów, Gostków, Górki, Jastrzębia, Kopcie, Kucębów, Mroczków, Nowki, Nowy Odrowążek, Odrowążek, Płaczków, Pięty-Sołtyków, Rędocin, Sorbin, Sobótka, Ubyszów, Wołów, Wojtyniów, Zagórze i Zbrojów.

Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bliżynie oraz analiza społeczna gminy. Niniejszy program jest spójny z założeniami Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na obszarze gminy Bliżyn na lata 2016 - 2022.

Celem diagnozy jest przedstawienie sytuacji rodzin zamieszkujących na terenie gminy Bliżyn i przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

Diagnoza stanowić będzie podstawę do opracowania celów i podejmowanych działań w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023 - 2025.

Dla potrzeb programu opracowano kartę diagnostyczną zawierającą informacje dotyczące liczby mieszkańców, liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, rodzin korzystających z pomocy społecznej, ze świadczeń rodzinnych oraz z Funduszu Alimentacyjnego.

Karta diagnostyczna Gminnego Programu Wspierania Rodziny.

Wyszczególnienie Rok	2019	2020
Liczba mieszkańców gminy Bliżyn	8035	8005
Liczba osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej	731	965
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	347	360
Liczba osób w rodzinach	675	680
Liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej	93	87
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	556	510
Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	47	34
Liczba rodzin korzystających z świadczenia wychowawczego 500+	695	692

Liczba dzieci/młodzieży z terenu gminy Bliżyn umieszczonych w placówkach opiekuńczo - wychowawczych	6	6
Liczba dzieci/młodzieży umieszczonych w pieczy zastępczej	6	13
Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny	13	13

Rodziny objęte pomocą OPS z podziałem na liczbę dzieci w rodzinie.

Liczba dzieci	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci	6 I więcej dzieci
Rok 2019	39	39	14	0	1	0
Rok 2020	38	34	13	1	1	0

Powody przyznania świadczeń z pomocy społecznej.

Przyczyny trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin, które skorzystały z pomocy GOPS w Gminie Bliżyn w 2019 roku	Liczba rodzin, które skorzystały z pomocy GOPS w Gminie Bliżyn w 2020 roku
Bezrobocie	166	179
Długotrwała lub ciężka choroba	175	180
Bezdomność	4	4
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	18	18
w tym: rodziny niepełne	7	9
rodziny wielodzietne	2	2
Ochrona macierzyństwa	3	4
Wielodzietność	14	11
Niepełnosprawność	135	125

Alkoholizm	23	26
Ubóstwo	158	149
Zdarzenia losowe	4	3
Przemoc w rodzinie	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	1

Analizując dane z roku 2019 i 2020 roku należy zaznaczyć, że najczęstszym powodem przyznania pomocy w tym okresie była długotrwała lub ciężka choroba, następnie ubóstwo, bezrobocie, i niepełnosprawność. Większość tych problemów społecznych w coraz większym stopniu wpływa negatywnie na sytuację mieszkańców gminy Bliżyn.

IV. CELE PROGRAMU

Wszystkie działania podejmowane w ramach gminnego systemu wspierania rodziny mają dążyć do utrzymania dziecka w rodzinie, a w przypadku, gdy dziecko przebywa w pieczy zastępczej, umożliwić mu powrót do rodziny naturalnej.

1. Cel główny:

Stworzenie warunków do pozostania dziecka w rodzinie naturalnej lub jego powrotu.

2. Cele szczegółowe:

- a) zapewnienie opieki asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo - wychowawcze w celu oddalenia ryzyka umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej
- b) wzmacnianie roli i funkcji rodziny
- c) objęcie pomocą finansową i rzeczową rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej
- d) zapewnienie bezpieczeństwa rodzinie z dziećmi
- e) praca z rodziną mająca na celu zapobieganie występowaniu sytuacji kryzysowych

V. ADRESACI PROGRAMU

Odbiorcami Programu będą rodziny zamieszkałe na terenie gminy Bliżyn doświadczające problemów opiekuńczo-wychowawczych, zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej oraz rodziny, którym zostały odebrane bądź ograniczone prawa rodzicielskie.

VI. REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorami Gminnego Programu Wspierania Rodziny są Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bliżynie przy współpracy z:

- Placówkami Oświatowymi
- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną
- Sądem oraz Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie
- Komendą Powiatową Policji
- Zakładem Opieki Zdrowotnej
- Rodzinami zastępczymi, w których umieszczone są dzieci z terenu gminy Bliżyn oraz innymi podmiotami, które zajmują się szeroko rozumianą pracą z rodziną.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania Programu Wspierania Rodziny w Gminie Bliżyn na lata 2023-2025 są:

1. Środki własne Gminy Bliżyn
2. Środki z dotacji unijnych
3. Środki budżetu Państwa (konkursy, programy rządowe)

VIII. PRZEWIDYWANE EFEKTY

1. Poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi.
2. Poprawa sytuacji dziecka w rodzinie.
3. Zminimalizowanie liczby dzieci kierowanych do pieczy zastępczej.
4. Zwiększenie kompetencji społecznych rodziców, w szczególności rodzicielskich i opiekuńczo wychowawczych.
5. Reintegracja rodzin naturalnych poprzez powrót dziecka do rodziny.
6. Zabezpieczanie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstaniu sytuacji kryzysowych.
7. Wzrost poczucia sprawczości członków rodzin.
8. Wzrost poczucia bezpieczeństwa socjalnego.
9. Polepszenie współpracy między instytucjami i organizacjami zaangażowanymi w realizację Programu Wspierania Rodziny.

IX. MONITOROWANIE

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023 - 2025 jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bliżynie. Program Wspierania Rodziny w gminie Bliżyn ma charakter otwarty dlatego monitorowanie jego przebiegu będzie odbywało się na bieżąco. Cele i realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny będą podlegały ewaluacji i będą odpowiadać na bieżące potrzeby mieszkańców gminy.

W terminie do 31 marca każdego roku Radzie Gminy przedstawione będzie roczne sprawozdanie z realizacji zadań wspierania rodziny.

X. PODSUMOWANIE

Głównym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest stworzenie optymalnych warunków do opieki i wychowania dzieci w rodzinie naturalnej. Jest to możliwe tylko dzięki współpracy instytucji, placówek oraz organizacji pozarządowych wspierających rodzinę w sytuacji kryzysu. Dzięki temu oraz przy aktywnej współpracy rodziny założenia płynące z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej mają szansę zostać zrealizowane.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Bliżyn na lata 2023 — 2025 został opracowany w oparciu o analizę dokumentacji będącej w posiadaniu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bliżynie oraz Urzędu Gminy. Wykorzystane w tym celu zostały także materiały służące ocenie Zasobów Pomocy Społecznej, jak i Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bliżyn na lata 2016-2022.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Jacek Krzepkowski